

Изм. № 26/22.06.2026 г.

СТАНОВИЩЕ

ОТ БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА
НЕСТОПАНСКО ПРАВО, ЕИК:
130570377, със седалище и адрес на
управление: гр. София, ул. Христо
Белчев 3

ОТНОСНО:

Проект на Наредба за Регистъра за
прозрачност

<https://www.strategy.bg/bg/public-consultations/12437>

УВАЖАЕМИ МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО,

Фондация „Български център за нестопанско право“ (БЦНП) е регистрирана през 2001 г. като юридическо лице с нестопанска цел, определено за извършване на дейност в обществена полза. Мисията ни е да оказваме подкрепа при изработването и прилагането на закони и политики с цел развитие на гражданското общество, гражданското участие и доброто управление в България. Работим усилено за създаването на устойчива правна и институционална среда, в която гражданските организации да развиват своя потенциал. Български център за нестопанско право е включен в състава на работната група за изготвяне на законопроект за регулиране на лобистката дейност към Министерство на правосъдието след наше писмо от 29 ноември 2024 г. Участвали сме във всички обществени обсъждания предхождащи приемането на Закона за прозрачност при представителство на интереси (ЗППИ) както и в заседанието на работната група към Министерство на правосъдието по изготвяне на поставения на обществено обсъждане проект на Наредба за Регистър за прозрачност (проект на Наредба).

В тази връзка изразяваме принципната си подкрепа за проекта на Наредбата доколкото предложеният проект е в рамките на законовата делегация предвидена в ЗППИ и правим следните конкретни предложения:

Относно обхвата на проверката извършвана от длъжностните лица

Съгласно чл. 15 ЗППИ „Вписванията в Регистъра се извършват самостоятелно от лицата по чл. 13, ал. 1 по електронен път, като регистрацията не подлежи на одобрение от служител на администрацията. ... Нередовни вписвания се заличават от служители, определени с наредбата по чл. 19, ал. 3, в едноседмичен срок от връчване на съобщение на заявителното вписване лице, с което му се дават указания да отстрани нередовностите“.

В проекта на Наредба се предвижда проверка от страна на длъжностно лице и съответно издаване на указания само в случай, че заявеното вписване е извършено чрез пълномощник (чл. 7). Според Чл. 7 на проекта на Наредбата ще се „проверяват редовността на заявените обстоятелства“ което поставя въпроса какъв е нейният обхват. В тази връзка предлагаме чл. 7 да се замени с по – ясна формулировка, която да се основава на принципа на формална проверка по отношение на заявените за вписване обстоятелства, какъвто принцип е възприет в регистърното производство в ТРРЮЛНЦ (виж чл. 21 ЗТРРЮЛНЦ), а именно:

„Чл. 7. (1) Длъжностните лица по чл. 3 проверяват дали:

1. е подадено заявление за вписване или заличаване на обстоятелства при спазване на предвидените за това форма и ред
2. заявеното обстоятелство подлежи на вписване и не е вписано
3. заявлението изхожда от оправомощено лице;
4. към заявлението са приложени всички документи съгласно изискванията на закон *(алтернативно - е представена декларация по чл. 5, ал. 7)*“.

Относно условията за служебно заличаване от Регистъра за прозрачност

Съгласно чл. 8 от проекта на Наредба длъжностните лица по чл. 3 извършват служебно заличаване на вписано лице в Регистъра при поставяне под запрещение на физическото лице. Такова изискване ЗППИ не поставя, а същевременно ЗППИ не дефинира „представителство на интереси“ като мандатно правоотношение. В практиката са добре известни т. нар. самозастъпници – хора принадлежащи към дадено уязвима група, които се борят за равни права. В тази връзка и запретени лица могат да са самозастъпници или да се застъпват за други каузи като извършвайки тази дейност да осъществяват представителство на интереси по смисъла на закона. В тази връзка предлагаме служебното заличаване от Регистъра по отношение на запретени лица да отпадне като възможност като неотговарящо на закона и изхождащо

единствено от стереотипно разбиране за запратените, което допринася за нарушаване на гарантираните им от Конвенция за правата на хората с увреждания¹.

Относно образца на декларация

В предложения образец на декларация са предвидени полета за попълване на постоянен и настоящ адрес както и данни за идентификация на лична карта. Тези категории лични данни не се изискват от ЗППИ при вписване на обстоятелства в Регистъра за прозрачност. Същевременно, за да се идентифицира едно лице еднозначно, ЕГН (ЛНЧ) и имена са напълно достатъчни. В тази връзка изискването на данни за личен документ и адреси на физическото лице ще е в разрез с принципа на минимизация на данните заложен в Общия регламент относно защитата на данните. Взимайки пример от образца на аналогичната декларация предвидена в чл. 13 ЗТРРЮЛНЦ, предлагаме полетата за събиране на тези излишни категории лични данни да отпаднат от образца на декларация по чл. 5, ал. 7.

Относно процеса по провеждане на обществена консултация

Съгласно чл. 26 ЗНА обществена консултация по проект на нормативен акт може да се проведе при съкратен срок при „изключителни случаи и изрично посочване на причините.“ В конкретния случай съгласно ЗППИ наредбата, проект на която е обект на обществена консултация, следва да се приеме в тримесечен срок от влизане в сила на закона или на 28 юни 2026, а в мотивите за съкратения срок на консултацията е посочено: *„В тази връзка в последната кореспонденция на Министерството на правосъдието с Работната група за реформи и инвестиции в Европейската комисия се уточнява от страна на Европейската комисия, че крайният срок за приемането на Наредбата е 1 юли 2026 г.“* Тази фактология показва, че с съкратеният срок на консултацията се налага поради институционално забавяне, а не поради изключителен случай. В тази връзка изразяваме принципното си несъгласие възможността за пълноценно гражданско участие чрез процеса по обществена консултация да бъде ограничавана поради забавяне на институцията отговорно за изготвяне на нормативния акт в условия на предвидими срокове посочени в закона. Изискванията на ЗНА следва да са дисциплиниращи за държавните органи и разширително тълкуване на условията, при които може да се съкрати срокът за

¹ Чл. 29 КПХУ

консултации, следва да се тълкуват стеснително в полза на правото на гражданите да участват в процесите по вземане на решения.

Предварително Ви благодарим за съдействието! Може да се свържете с нас на имейл адрес: nadya@bcnl.org или на телефон: +359 888 519 991, лице за контакт: Надя Шабани.

С уважение,

Надя Шабани,

Директор на БЦНП